

DET FRIVILLIGE FARTØYVERNET I NOREG

Historisk bakgrunn, omfang og motivasjon

Erik Goth Småland

Institutionen för kulturvård
Naturvetenskapliga fakulteten

Akademisk avhandling för filosofie doktorexamen i Kulturvård, som med tillstånd från Naturvetenskapliga fakulteten kommer att offentligt försvaras fredagen den 11 september kl. 13.00 på Institutionen för kulturvård, Hörsalen, Geovetarcentrum, Guldhedsgatan 5C, Göteborg.

Academic dissertation in Conservation, to be publicly defended, by due permission of the Faculty of Science at the University of Gothenburg, on September 11, 1 P.M. at the Department of Conservation, the Auditorium, Geovetarcentrum, Guldhedsgatan 5C, Goteborg.

ISBN: 978-91-7963-032-4

UNIVERSITY OF GOTHENBURG
ACTA UNIVERSITATIS GOTHOBURGENSIS

Samanfattning

Erik Goth Småland har undersökt hur fartygsbevarandet i Norge har utvecklats de senaste hundra åren. Han har studerat samhällsengagemanget för de historiska fartygen, undersökt volontärarbetarnas delaktighet i fartygens bevarande och vad volontärbetet betytt för de inblandade på ett mer personligt plan.

Sedan 1970-talet har man i Norge noterat en kontinuerlig ökning av fartygsbevarande organisationer med allt fler volontärer som värnar kustkultur och historiska fartyg. Relativt lite har hittills varit känt om verksamhetens bakgrund, organisation, omfattning och inflytande.

Historiska fartyg erkänns idag offentligt som en viktig del av Norges kulturarv. Staten bidrar inte bara till att finansiera reparationer och material för att göra de historiska fartygen sjödugliga, vilket kan ta ett decennium eller mer, men uppmuntrar också till volontärbete. Denna volontärinsats är avgörande för att återställa och upprätthålla det maritima kulturarvet i Norge, och har haft stor betydelse i förändringen av hur norrmännen uppfattar sin historia, sitt kulturarv och sin nationella identitet. Men volontärbetet bör inte bara ses som gratisarbete. Det årliga värdet av volontärernas ansträngningar uppskattas motsvara över 70 miljoner norska kronor. Fartygsbevarandet börjar ofta med att ett fartyg som känns viktigt för lokalsamhället riskerar att gå förlorat. På 1960-talet uppstod de första frivilliga organisationer i Norge med målet att bevara historiska fartyg förn framtiden. Sedan 1980-talet har medelåldern för volontärerna långsamt stigit. I dag är de volontärer som arbetar med fartygsbevarande mestadels äldre män med stark relation till sin region och ofta även till det specifika fartyget. Genom sin praktik tar dessa frivilliga hand om och upprätthåller traditionell maritim kunskap och hantverk, något som idag är borta från utbildning och arbetsliv.

Volontärbetet för att värna historiska fartyg i Norge skapar värden för det norska samhället, men är också viktigt för volontärerna själva. Volontärernas positiva upplevelser under projekten främjar deras upplevda hälsa och livskvalitet. Undersökningen ger en bättre förståelse för bakgrund, motivation och omfattning av frivilligt engagemang. Resultatet har betydelse för frivilligorganisationerna, liksom för forskning om kulturarv, hantverk och volontärbete.

Språk: Norska
ISBN: 978-91-7963-032-4 (tryckt)
978-91-7963-033-1 (pdf)
Tilgänglig via <http://hdl.handle.net/2077/64378>
ISSN: 0284-6578

Nyckelord:

Hälsa, självupplevd hälsa, livskvalitet, Empowerment, Salutogenesis, volontärbete, identitet, nationell identitet, kustkultur, fartygskonservering, historiska fartyg, kulturarv, kulturvård.

Health, self-perceived health, quality of life, Empowerment, Salutogenesis, volunteering, identity, national identity, coastal culture, ship preservation, historic ships, cultural heritage, conservation practices.